

4. Іршак О.С., Лещук І.Я. Сучасний стан кредитної діяльності банків та її вплив на розвиток реального сектору економіки. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 34. С. 145–149. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/34_2018/32 (дата звернення: 12.06.2021).

5. Мірошник Р.О., Прокопєва У.О. Розвиток малого і середнього бізнесу в Україні: проблеми і перспективи. Вісник НУ «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2020. Т.4. No 1. С. 63–71.

6. Програми підтримки бізнесу в Україні. URL: <https://sme.gov.ua/support>

7. Офіційний сайт Міністерства фінансів [Електронний ресурс] — Режим доступу - <https://mof.gov.ua/>

Сорока Б.Р.

аспірант кафедри фінансів імені Віктора Федосова
Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
Науковий керівник – д.е.н., декан факультету фінансів Стеценко Б.С.

РЕГУЛЯТОРНА МОДЕЛЬ ВІТЧИЗНЯНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ: ВИКЛИКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Сучасна парадигма економічного розвитку на глобальному рівні визначена впливом кількох масштабних процесів, серед яких особливе місце займає стрімке поширення цифрових технологій [1]. Особливо яскраво ці процеси детерміновані на фінансовому ринку, учасники якого виявили надзвичайно високу здатність до функціонування в умовах цифрової економіки. Саме тому поняття «цифрові фінансові інструменти», «цифрові фінансові послуги», а особливо – «цифровий банкінг», впевнено використовуються пересічними громадянами, а не тільки спеціалістами. Проте цифровізація – це не тільки значні можливості та переваги, це також і суттєві загрози, які впливають і на діяльність індивідуальних учасників фінансового ринку, і на функціонування окремих фінансових установ, і, насамкінець, на стійкість усієї фінансової системи країни.

Загалом, варто зазначити, що поширення цифрових технологій формує принципово новий порядок денний для держави, як регулятора фінансового ринку. Відзначимо, що для України питання регулювання фінансового ринку в умовах цифровізації набуває особливого значення, адже фактично тільки у 2020 році було проведено чергову реформу у цій сфері [2]. Не в останню чергу, реалізовані на той час зміни були обумовлені і необхідністю подолання численних дисбалансів, які деструктивно впливали на усіх без виключення учасників фінансового ринку України. Особливо це стосувалося і стосується фізичних осіб, заощадження яких потенційно могли стати важливим ресурсом для вітчизняної фінансової системи.

Очевидно, що цифровізація докорінно змінює взаємовідносини між учасниками фінансового ринку. Серед іншого, це виявляється у наступному:

- суттєво зростає мобільність капіталу, який отримує додаткові можливості для руху між різними учасниками фінансових операцій;
- знижується (інколи – навіть до мінімуму) роль людини, яка представляє фінансову установу у взаємовідносинах із клієнтами;
- посилюється віртуалізація фінансового ринку, віртуальне фінансове середовище сприймається як щось цілком очевидне та природне;

- зростає роль інформації, як ключового ресурсу, що використовується для обґрунтування та реалізації фінансових рішень на ринку;
- відбувається стрімке поширення фінансових технологій, які акумулюють в собі інноваційний аспект розвитку сучасного фінансового ринку.

Зрозуміло, що вказані прояви цифровізації по-різному артикулюються на вітчизняному фінансовому ринку. Проте можна сміливо прогнозувати, що в подальшому їх вплив тільки посилюватиметься, а кумулятивний ефект визначить формування та функціонування українського фінансового ринку переважно на цифровій основі.

Держава має бути готовою до такої ситуації, а не реагувати відповідними регуляторними заходами постфактум. В зазначеному контексті варто звернути увагу на наступне:

1. Забезпечення максимально можливого рівня транспарентності діяльності фінансових інституцій. Тут не тільки потрібно розширити спектр інформації, але й звернути увагу на режим її оприлюднення та канали представлення. Варто зазначити, що ключовим каналом розповсюдження інформації на фінансовому ринку має стати веб-сайт фінансової установи. В цьому напрямку за останній час відбулися суттєві позитивні зміни в сторону посилення регуляторних вимог [3]. Проте залишаються і значні можливості для подальшого удосконалення.

2. Мають бути актуалізовані існуючі, розроблені нові регуляторні заходи, спрямовані на контроль за операціями, що здійснюються у віртуальному фінансовому середовищі. Негативний досвід використання віртуального середовища мікрофінансовими організаціями в Україні свідчить, що спрощення взаємодії між фінансовими установами та клієнтами має не тільки позитивні сторони. Свого часу держава не напрацювала ефективних механізмів контролю як за кредитною діяльністю *on-line*, так і за подальшими діями кредиторів та осіб, на яких покладено функції врегулювання простроченої заборгованості. Як наслідок, тільки після значного суспільного резонансу, коли окремі колекторські компанії очевидно перейшли усі допустимі межі у взаємовідносинах з боржниками, було прийнято відповідні зміни до законодавства [4]. У питанні поширення цифрових технологій на фінансовому ринку держава має використати інший підхід – формувати ефективні «запобіжники», а не тільки реагувати на вже існуючі проблеми на ринку.

3. Варто докорінно змінити дії держави в сегменті підвищення рівня фінансової грамотності. Існуючі на сьогодні підходи скоріше орієнтовані на експертне середовище, а більшість пересічних громадян лише з власного досвіду (досить часто негативного) отримують знання про окремі фінансові послуги та операції.

Таким чином, держава вже зараз має звернути особливу увагу на необхідність перегляду існуючих підходів до регулювання фінансового ринку України з врахування його невідпінної діджиталізації.

Література:

1. De Clerck J.-P. Digitization, digitalization and digital transformation: the differences URL: <https://www.i-scoop.eu/digitization-digitalization-digitaltransformation-disruption> (дата звернення: 05.11.2022).
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» від 12.09.2019 р. №79-IX.
3. Положення про порядок розкриття інформації небанківськими фінансовими установами. Постанова Правління Національного банку України від 05.11.2021 р. № 114.

4. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту споживачів при врегулюванні простроченої заборгованості» від 19.03.2021 року № 1349-IX.

Стрельнік А.Д.

«Фінанси, банківська справа та страхування», 4 курс

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Науковий керівник – к.е.н., професор кафедри банківської справи та страхування Кривошлик Т.Д.

СТРАХУВАННЯ ЯК ФАКТОР ПІДТРИМКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Діяльність страхових компаній в умовах сталого розвитку спирається переважно на зарубіжний досвід функціонування національних страхових ринків, які забезпечують надходження інвестиційних ресурсів у реальний сектор економіки. Досвід інвестиційної діяльності страхових компаній європейських країн та США свідчить, що у цих країнах вироблені правила діяльності та норми для страхових організацій у сфері розміщення тимчасово вільних коштів. Основними принципами розміщення страхових резервів у світі є надійність та прибутковість. В Україні інвестиційна діяльність для страхових організацій, на жаль, не є основною, що пояснюється особливостями розвитку вітчизняного фінансового ринку.

Страхування як фактор підтримки сталого розвитку суспільства відіграє подвійну роль, оскільки, по-перше, воно відшкодовує збитки при настанні страхової події та вживає заходів для полегшення відновлювального процесу своєї спільноти, а по-друге – має змогу значно зменшити потенційну шкоду від страхової події, співпрацюючи з урядом та іншими зацікавленими сторонами для підготовки спільноти до можливого лиха [1].

За останні роки було створено декілька світових об'єднань та ініціатив, метою яких є покращення організації страхування в умовах сталого розвитку та спонукання страховиків та представників бізнесу до підтримки відповідальної поведінки. Серед ініціатив, що підтримують сталий розвиток, можна виділити принципи сталого інвестування, (спрямовані на забезпеченні інвестиційної діяльності на підтримку сталого розвитку як страховим, так і не страховим компаніям, що здійснюють інвестиційну діяльність) та Глобальний договір ООН, (підтримує сталий розвиток та відповідальну економічну діяльність представників усіх бізнес-секторів) [2].

Спираючись на принципи страхування, страхові компанії мають змогу підтримати сталий розвиток суспільства на 4-х засадах. Першою засадою можна виділити розробку тактики та стратегії страхування з урахуванням екологічних, соціальних та управлінсько-етичних факторів страхування. Сюди можна віднести стратегію компанії (діалог з керівництвом та акціонерами компанії щодо стратегічного значення компанії, запровадження рекрутингових та тренувальних програм для персоналу); ризик-менеджмент та андеррайтинг (забезпечення необхідної інформації стосовно ризиків, оцінка ризиків, що включені до портфелю компанії, оцінка можливих наслідків реалізації ризиків); розробку страхового продукту та послуг (що зменшують ризик, мають позитивний вплив на проблеми та підтримують ефективний ризик-менеджмент), а також управління запитами (швидка, чесна, прозора та відповідальна